

การประชุมวิชาการระดับชาติ

วันศุกร์ที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ครั้งที่ 12

“ถิ่น-โลกนิยมในมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์” “Glocalism in Humanities and Social Sciences”

designed by freepik.com

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

โทรศัพท์ 0-3810-2337 , 0-3810-2344

<http://www.huso.buu.ac.th>

คณะกรรมการดำเนินการการประชุมวิชาการเวทีวิจัยมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ ๑๒

“ถิ่น-โลกนิยมในมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์:

Glocalism in Humanities and Social Sciences”

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญรอด บุญเกิด

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์

ประธานคณะกรรมการดำเนินงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา พงศ์กิตติวิบูลย์

มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการดำเนินงาน

๑. รศ.ดร. มัทนา เกษกมล	มหาวิทยาลัยบูรพา
๒. ผศ.ดร. กนกวรรณ สาโรจน์	มหาวิทยาลัยบูรพา
๓. ผศ.ดร. ขวัญชฎิล พิศาลพงศ์	มหาวิทยาลัยบูรพา
๔. ผศ.ดร. ศศิวิฑูรย์ วงษ์มณฑา	มหาวิทยาลัยบูรพา
๕. ดร. กังวาล พองแก้ว	มหาวิทยาลัยบูรพา
๖. ดร. ณัฐา คำชู	มหาวิทยาลัยบูรพา
๗. ดร. ณัฐภัทร พัฒนา	มหาวิทยาลัยบูรพา
๘. ดร. ธนิต โตอดิเทพย์	มหาวิทยาลัยบูรพา
๙. ดร. บุญเลิศ ยองเพชร	มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๐. ดร. ศักดินา บุญเปี่ยม	มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๑. รศ.ดร. จินตวีร์ เกษมสุข	สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
๑๒. รศ.ดร. ณัฐวีณ์ สิทธิศิริอรธร	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
๑๓. รศ.ดร. ณัฐพงศ์ จิตรนรินทร์	มหาวิทยาลัยทักษิณ
๑๔. รศ.ดร. นิตยา แก้วคัลณา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๑๕. รศ.ดร. น้ำทิพย์ วิภาวิน	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
๑๖. รศ.ดร. ปрутม์ บุญศรีตัน	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๑๗. ผศ.ดร. คมเดื่อน โพธิสุวรรณ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ตะวันออก
๑๘. ผศ.ดร. ชมนาด อินทจามรรักษ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
๑๙. ผศ.ดร. บุญเลิศ วิเศษปรีชา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๒๐. ผศ.ดร. รัตพงษ์ สอนสุภาพ	มหาวิทยาลัยรังสิต
๒๑. ผศ.ดร. วันนร จะนุ	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

บทความที่ตีพิมพ์ทุกบทความผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Reviewed)
ในสาขาวิชานั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๒ ท่าน โดยเป็นการประเมินแบบ Double-blinded review

ถ้อยแถลง

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้ดำเนินการจัดการประชุมวิชาการเวทีวิจัยมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปีนี้นับเป็นปีที่ ๑๒ สำหรับหัวข้อการจัดประชุมในปีนี้เป็น “ถิ่น-โลกนิยมในมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: Glocalism in Humanities and Social Sciences” ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของการปะทะกันระหว่างกระแสโลกาภิวัตน์และท้องถิ่นนิยม

การจัดการประชุมครั้งนี้ได้รับเกียรติจากศาสตราจารย์ ดร.อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่แสดงปาฐกถาพิเศษ นอกจากนี้ยังได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการทั้งภายในและภายนอกสถาบันนำเสนอผลงานวิจัยทางด้านภาษา มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๖๐ บทความ โดยกำหนดการประชุมในช่วงเช้าจะเป็นการแสดงปาฐกถาพิเศษจากศาสตราจารย์ ดร.อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนช่วงบ่ายเป็นการนำเสนอผลงานวิจัยแบบบรรยายในห้องประชุมต่าง ๆ จำนวน ๙ ห้อง ผลงานวิจัยที่นำเสนอทุกชิ้นล้วนผ่านการพิจารณาคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับสาขานั้น ๆ และจะได้ตีพิมพ์ในรายงานอันสืบเนื่องจากการประชุมในครั้งนี้ด้วย

การจัดการประชุมวิชาการเวทีวิจัยของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นกลไกหนึ่งในการสร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ระหว่างนักวิชาการ นิสิตนักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปซึ่งมีส่วนกระตุ้นให้นักวิจัยดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ขยายวงกว้างมากขึ้นซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพผลงานวิจัยด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รวมทั้งหวังใจว่าเวทีหรือพื้นที่แห่งนี้จะช่วยจุดประกายความคิดและสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างนักวิชาการรุ่นใหม่อย่างต่อเนื่อง ท้ายสุด คณะผู้จัดงานใคร่ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนสนับสนุนทุกท่านที่มีส่วนทำให้การจัดงานครั้งนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี

สุชาดา พงศ์กิตติวิบูลย์
ประธานคณะกรรมการดำเนินงาน
๘ มิถุนายน ๒๕๖๑

คำกล่าวรายงาน

การประชุมวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ ๑๒ ประจำปี ๒๕๖๑

“ถิ่น-โลกนิยมในมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์:

Glocalism in Humanities and Social Sciences”

วันศุกร์ที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เรียน อธิการบดี

ผมในนามของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมวิชาการเวทีวิจัยมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ ๑๒ “ถิ่น-โลกนิยมในมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ : Glocalism in Humanities and Social Sciences” ในวันที่

กว่า ๓ ทศวรรษที่ผ่านมากระแสโลกาภิวัตน์ได้แผ่ขยายและครอบคลุมไปทั่วโลก ก่อให้เกิดการติดต่อสื่อสารที่เชื่อมโยง หลอมรวมท้องถิ่นต่าง ๆ เข้าเป็นสังคมเดียวกัน ก้าวข้ามอำนาจความเป็นรัฐและพรมแดนของรัฐไปสู่ความเป็นหนึ่งเดียวของโลกที่ไร้ขอบเขต กระแสโลกาภิวัตน์ได้แทรกซึมไปในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และประชากร

อย่างไรก็ตาม ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ก็ยังมีการดำรงอยู่และพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่งของกระแสท้องถิ่นนิยม ซึ่งมีรากฐานหยั่งลึกมาจากทรัพยากร ภูมิปัญญา และประวัติศาสตร์ของแต่ละถิ่น ปรากฏการณ์ทางสังคมของกระแสท้องถิ่นนิยมจึงอยู่ร่วมและยืนหยัดอยู่ได้อย่างสมศักดิ์ศรีท่ามกลางสังคมโลก

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้จัดการประชุมวิชาการในครั้งนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และประสบการณ์ระหว่างนักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และนักวิจัย ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน ในการเสนอผลงานวิจัยสู่สาธารณชน อีกทั้งยังเป็นการสร้างเครือข่ายทางวิชาการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้สู่ระดับสากล

การจัดการประชุมครั้งนี้ได้รับเกียรติจากศาสตราจารย์ ดร.อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แสดงปาฐกถาพิเศษ นอกจากนี้ยังได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการทั้งภายในและภายนอกสถาบันนำเสนอผลงานวิจัยจำนวนทั้งหมด ๖๐ บทความซึ่งประกอบด้วยผลงานวิจัยทางด้านภาษา ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์

บัดนี้ได้เวลาอันสมควรแล้ว ขอเรียนเชิญท่านประธานในพิธีได้กล่าวเปิดการประชุมวิชาการเวทีวิจัยมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ ๑๒ ประจำปี ๒๕๖๑ “ถิ่น-โลกนิยมในมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ : Glocalism in Humanities and Social Sciences” ขอขอบพระคุณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญรอด บุญเกิด
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

คำกล่าวเปิดงาน

การประชุมวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ ๑๒ ประจำปี ๒๕๖๑

“ถิ่น-โลกนิยมในมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์:

Glocalism in Humanities and Social Sciences”

วันศุกร์ที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

โดยรองศาสตราจารย์ ดร.สมนึก ธีระกุลพิศุทธิ์

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดี มหาวิทยาลัยบูรพา

เรียน คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารคณะ วิทยาการผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์และท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ ๑๒ ประจำปี ๒๕๖๑ “ถิ่น-โลกนิยมในมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ : Glocalism in Humanities and Social Sciences” ในครั้งนี้

เราคงไม่อาจปฏิเสธได้ว่ากระแสโลกาภิวัตน์กับกระแสท้องถิ่นนิยมมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น แต่ขณะเดียวกันท้องถิ่นก็มีความแตกต่างหลากหลายทั้งทางด้านภูมิศาสตร์ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม ดังเช่น ภูมิภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ที่รัฐบาลกำลังให้ความสำคัญในฐานะเป็นระเบียงเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ จึงส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อความเป็นท้องถิ่นในหลายมิติ นับเป็นเรื่องท้าทายประชากรในภูมิภาคนี้ในการปรับตัวและสร้างประโยชน์จากแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถดำรงอยู่ในกระแสโลกได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

มหาวิทยาลัยบูรพาได้ตระหนักถึงความสำคัญของถิ่นและโลกนิยม จึงมีการเตรียมความพร้อมโดยการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพนิสิต ส่งเสริมให้คณาจารย์ บุคลากร และนิสิตทำวิจัย จัดบริการทางวิชาการแก่ชุมชน และสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยอาศัยความร่วมมือจากเครือข่ายทางวิชาการ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เป็นหน่วยงานหนึ่งของมหาวิทยาลัยที่ได้ดำเนินพันธกิจดังกล่าวมาโดยตลอด ดังจะเห็นได้จากการดำเนินโครงการจัดประชุมวิชาการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยและแผนพัฒนาประเทศ ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก และยังคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของการเป็นท้องถิ่น

ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การจัดการประชุมวิชาการโดยความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในครั้งนี้ จะมีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนองค์กรและสร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ให้เข้มแข็ง เพื่อนำพาประเทศไปสู่สังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

ในนามของมหาวิทยาลัย ขอขอบพระคุณผู้บริหาร วิทยาการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้เกียรติมาแสดงปาฐกถาพิเศษ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ นักวิจัยที่ร่วมนำเสนอผลงานวิชาการ รวมถึงผู้มีอุปการคุณทุกฝ่าย ที่ทำให้การประชุมครั้งนี้ดำเนินไปอย่างเรียบร้อย

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว กระผมขอเปิดการประชุมวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สังคมศาสตร์ ครั้งที่ ๑๒ ประจำปี ๒๕๖๑ “ถิ่น-โลกนิยมในมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ : Glocalism in Humanities and Social Sciences” พร้อมทั้งขออำนวยการให้การประชุมครั้งนี้สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมนึก ธีระกุลพิศุทธิ์

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดี

มหาวิทยาลัยบูรพา

สารบัญ

หน้า

1. การปนภาษาอังกฤษในหนังสือพิมพ์ภาษาจีนในประเทศไทย
นักวิจัย: กนกพร ศรีญาณลักษณ์..... 1-15
2. พฤติกรรมการใช้และการซื้อสินค้าผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
นักวิจัย: กนกวรรณ กาญจนธานี และนิมาธนี หะยิวาเงาะ..... 16-29
3. การสร้างพื้นที่ในการแสดงตัวตนผ่านวัฒนธรรมการบริโภคของแรงงานชาวเมียนมา
กรณีศึกษา: ตลาดพม่า เขตบางบอน กรุงเทพฯ
นักวิจัย: กรกิต ชุ่มกรานต์ และพิมพ์ศิริ ภูบรรทัด..... 29-44
4. การใช้สื่อสังคม (Social Media) ในการเคลื่อนไหวทางการเมือง
ของศิลปินดารารัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร
นักวิจัย: กฤษกร เกตุทองมงคล และทรงยศ บัวเพื่อน..... 45-58
5. อุดมการณ์ชนชั้นกลางในโฆษณาบ้านของนิตยสารบ้านระยอง
นักวิจัย: กอบกุล ใจกว้าง และจิตตภา สารพัฒน์ก ไชยปัญญา..... 59-76
6. แนวทางการประชาสัมพันธ์ ส่งผลต่อแนวโน้มการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ
ในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสาธารณสุข
วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
นักวิจัย: กันต์กมล สุขศิริ และกฤษ จรินทร์..... 77-93
7. ภาพลักษณ์และความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของ
องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
นักวิจัย: กันต์ลิตา จำปาน และวรรณ พงษ์สีชมพู..... 94-107
8. ค่ายภาษาอังกฤษกับการพัฒนาการออกเสียงภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านนาทม อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม
นักวิจัย: กัลยาณี ม่วงไทย และจารุวรรณ เขียวน้ำชุม..... 108-123

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

9. ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
ในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
นักวิจัย: เกரியงไกร ทองเทศ..... 124-136
10. การดำเนินงานของโรงเรียนตามโครงการโรงเรียนประชารัฐจังหวัดนครพนม
นักวิจัย: จุฑามาศ พันธุ์โพธิ์ และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์.....137-153
11. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับช่องทางการสื่อสารแบบผสานภายใต้แนวคิดช่วงเวลาแห่งความจริง
และการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารแบรนด์รถจักรยานยนต์หรรษาของผู้ขับขี่
นักวิจัย: ชนาวุฒิ เทศทอง และชมพูนุช ปัญญาไพโรจน์..... 154-169
12. การสื่อสารอัตลักษณ์ผ่านสื่อเฟซบุ๊กไลฟ์ (Facebook Live) ของวัยรุ่นไทย
นักวิจัย: ชิตาภา สุขพล้ำ.....170-182
13. บุคลิกภาพและคุณลักษณะของงานที่มีผลต่อการปรับตัวในการทำงานของบุคลากร
ท่าอากาศยานภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
นักวิจัย: ณรินฉวีทิพ ลุนบุคดา.....183-196
14. ปัญหาและความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของพนักงานไทยของ
บริษัท บีซิเนส ออนไลน์ จำกัด (มหาชน)
นักวิจัย: ณัฐญา หุ่นน้อย และสมบูรณ์ เจตน์จำลอง.....197-208
15. มโนทัศน์เรื่องพระโพธิสัตว์ในปัญญาสชาดก
นักวิจัย: ณัฐา คำชู.....209-223
16. ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ของบริษัทอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี
นักวิจัย: ดวงพร ธีญากุลวงศ์ และสุนทร สุวรรณละออง.....224-236
17. ลักษณะเด่นจำแนกของคำและวลีในเรียงความของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชั้นกลางชาวไทย:
จากมุมมองของความเป็นหัวเรื่อง
นักวิจัย: ไตซากุ นาคายะ และสร้อยสุดา ณ ระนอง.....237-252

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

18. การสร้างคุณค่าของสินค้า “เสื่อยี่ตวินเทจ” ในประเทศไทย
นักวิจัย: ตวงทอง สรประเสริฐ.....253-267
19. การใช้ประโยชน์ของแอปพลิเคชันที่วีออนไลน์ของผู้บริโภควัยทำงานตอนปลายในกรุงเทพมหานคร
นักวิจัย: ทนณัฐ เจือวานิช และนชกฤต วันตะเมธ..... 268-284
20. คอลัมน์นิสต์หนังสือพิมพ์กับการวิพากษ์วิจารณ์การบริหารประเทศ
ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์
นักวิจัย: ทรงยศ บัวเฟื่อน.....285-301
21. การดำเนินงานตามโครงการพัฒนารูปแบบครบวงจรจังหวัดนครพนม
นักวิจัย: ทองไสย์ พันธุ์โพธิ์ และสุมาลี ศรีพุทธิธนทร์.....302-320
22. วิธีการเพื่อการบรรลุเป้าหมายที่สองของแนวคิดการรบทางอากาศ-ทะเลในการตอบโต้
ขีดความสามารถในการต่อต้านการเข้ามา/ปฏิเสธการเข้าถึงพื้นที่ของจีน
นักวิจัย: ธนกร หล่ออัศวินนนท์.....321-335
23. การเล่าเรื่องและความพึงพอใจของผู้ชมที่มีต่อละครโทรทัศน์ “ชายรักชาย”
นักวิจัย: ธนรัชต์ สุอังคะ และสุชาดา พงศ์กิตติวิบูลย์.....336-351
24. อิทธิพลของการสื่อสารการตลาดเพื่อสังคมผ่านสื่อออนไลน์
ที่มีต่อทัศนคติต่อผู้สูงอายุของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร
นักวิจัย: ธิดารัตน์ แก้วดวงตา และนชกฤต วันตะเมธ.....352-365
25. การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยีเสมือนจริงเพื่อพัฒนาแบบจำลองทาง
ความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่องพันธะโคเวเลนต์
นักวิจัย: ธีรดา ชาติวรรณ ธิตยา บงกชเพชร และอนุสรณ์ วรสิงห์.....366-381
26. แนวทางการพัฒนาตลาดลากร้าฟักผ้าหม้อห้อมร่วมสมัย
นักวิจัย: นฤตล จิตสกุล.....382-396

แนวทางการพัฒนาลวดลายกราฟิกผ้าหม้อห้อมร่วมสมัย GRAPHIC DESIGN DEVELOPMENT GUIDELINES FOR CONTEMPORARY MOA-HOAM SILK FABRICS

นฤดล จิตสกุล (Narudon Jitsakoon)¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาลวดลายกราฟิกผ้าหม้อห้อมร่วมสมัย และเพื่อเป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง ผ้าหม้อห้อม ให้คนรุ่นใหม่มีความตระหนัก หวง แห่น และร่วมสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยศึกษาจากการสัมภาษณ์จากผู้ผลิต นักออกแบบผลิตภัณฑ์ และ นักออกแบบลวดลายผ้าหม้อห้อม ในเขตจังหวัดแพร่ จำนวน 7 คน และเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มลูกค้าที่เป็น ผู้บริโภคทั่วไป จำนวน 50 คน กลุ่มผู้บริโภควัยรุ่นเจนเนอเรชั่นวาย จำนวน 150 คน รวม 207 คน ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มผู้บริโภคทั่วไป และกลุ่มผู้บริโภควัยรุ่นเจนเนอเรชั่นวาย มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการออกแบบ ลวดลายกราฟิกผ้าหม้อห้อมร่วมสมัยที่เป็นลวดลายนามธรรมให้ความรู้สึกต่าง ๆ โดยเฉลี่ยมีความพึงพอใจใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมาคือ ผ้าหม้อห้อมร่วมสมัยที่เป็นลวดลายแบบไทยประยุกต์ โดยเฉลี่ยมีความ พึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) และลวดลายที่เกิดจากเส้นที่ให้ความรู้สึกต่าง ๆ โดยเฉลี่ยมีความพึงพอใจ ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) ตามลำดับ ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาลวดลายผ้าหม้อห้อมร่วมสมัยและเพื่อ อนุรักษ์สืบทอด ข้อเสนอแนะการวิจัย ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จาก ผ้าหม้อห้อมให้มี ความร่วมสมัยขึ้น ตลอดจนส่งเสริมการอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาหม้อห้อมให้อยู่กับชุมชน เผยแพร่ใน ระดับประเทศและสากลต่อไป

คำสำคัญ: การพัฒนา, ลวดลาย, การออกแบบกราฟิก, ผ้าหม้อห้อม, ร่วมสมัย

Abstract

The objectives of this research were to propose the graphic design development guidelines for contemporary Moea-Hoam silk fabrics and to promote the conservation of Moea-Hoam silk fabrics local wisdom in order to enhance new generation's awareness of its importance and stimulate local wisdom inheritance. The methodology began by interviewing 7 Moea-Hoam silk producers, product designers and graphic designers in Phrae province. The copies of questionnaire were used to collect data from 50 general consumers

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการออกแบบสื่อสารออนไลน์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

and 150 Generation Y teenagers. Total number of samples was 207. The results of this study indicated that the satisfaction of respondents (General consumers and Gen Y teenagers) with contemporary Moe-Hoam silk fabrics with abstract and emotional pattern was at a high level ($\bar{X} = 4.18$), followed by modern Thai pattern at a high level ($\bar{X} = 3.85$), emotional lines at a high level ($\bar{X} = 3.80$), respectively. The results of this study were to propose the graphic design development guidelines for contemporary Moe-Hoam silk fabrics and stimulate local wisdom inheritance. The suggestions of this research include that greater studies on the graphic design development guidelines for contemporary Moe-Hoam silk fabrics should be promoted to sustainably promote the conservation of Moe-Hoam local wisdom at community and dissemination to national and international arenas.

Keywords: Development, Pattern, Graphic design, Moe-Hoam, Contemporary

บทนำ

ต้นกำเนิดแห่งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นที่งดงาม ได้ถูกคิดค้นขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตของคนส่วนใหญ่ในสังคม เกิดการถ่ายทอดด้วยวิธีการต่าง ๆ มากมายมาหลายยุคหลายสมัย ผ่านวิถีชีวิตของคนในแต่ละชุมชน เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับกาลเวลาที่มีความเคลื่อนไหวตามเทคโนโลยีและความทันสมัยที่ไม่เคยหยุดนิ่ง ตลอดจนมีการสืบทอดสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นมาจนถึงกาลเวลา ณ ปัจจุบัน สิ่งนี้ได้ถูกเรียกว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกิดขึ้นมานั้น ล้วนมีความสำคัญยิ่งต่อการใช้ชีวิตร่วมกันในชุมชน เพราะถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตร่วมกัน ทั้งในเรื่องของการประกอบอาชีพ การศึกษา การเกษตร ตลอดจนการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การดำเนินชีวิตได้สะดวกสบาย และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ก่อให้เกิดเป็นรายได้ของชุมชน เพื่อใช้สำหรับเลี้ยงปากท้องของคนในครอบครัว ตลอดจนเป็นความภาคภูมิใจร่วมกันที่จะอนุรักษ์ซึ่งภูมิปัญญาเหล่านั้นให้คงอยู่สืบไป ดังที่วินัย ชัยวัฒนา (2557, หน้า 16) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่ได้ และทำให้เกิดเป็นรายได้ของทุกคนที่อาศัยอยู่ร่วมกัน เกิดการพัฒนาเพื่อสิ่งที่ดี จนกลายเป็นภูมิปัญญาทางศิลปวัฒนธรรมอันทรงคุณค่า เกิดการสืบทอดส่งต่อไปยังคนรุ่นหลัง ดังนั้นคนในสังคมทั้งที่เป็นคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่ ควรจะมีส่วนร่วมในการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความตระหนักเห็นคุณค่ามากยิ่งขึ้น สังคมไทยในยุคปัจจุบันนี้ กำลังเผชิญกับปัญหาเรื่องการทอดทิ้งภูมิปัญญาท้องถิ่น อาจเป็นเพราะด้วยเรื่องของเทคโนโลยี ความเชื่อ วัฒนธรรมมีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องไม่เคยหยุดนิ่ง จนทำให้ทัศนคติหรือมุมมองของคนไทยเกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้มีความเหมาะสมกับยุคสมัยหรือสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น ๆ โดยในบางครั้งอาจจะละเลย หรือลืมในสิ่งที่เป็นภูมิปัญญาอันมีค่าแต่เดิมของบรรพบุรุษที่ได้มีการสั่งสมเป็นทรัพย์สินทางปัญญาหรือภูมิปัญญาที่ได้ถ่ายทอดมาอย่างยาวนาน เช่น การนำวัฒนธรรมการแต่งกายจากต่างชาติ อันได้แก่ เกาหลี

ญี่ปุ่น และอเมริกา เป็นต้น มาเป็นต้นแบบ และปรับใช้ในวิถีชีวิตแห่งค่านิยม ว่าเป็นสิ่งที่ดี เท่ เป็นกระแส จนหลงลืมไปว่า สิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น อาจจะมีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรมไทยของตน ที่มีอยู่เดิม ให้เสื่อมสลายไป ซึ่งสอดคล้องกับที่ศิริพร รอดตั้ง (2559, หน้า 18) ได้กล่าวถึง วิทยุวิทยุ ไทย สมัยปัจจุบัน มีความนิยมที่จะนำวัฒนธรรมเครื่องแต่งกายของนักศึกษาในประเทศเกาหลี ญี่ปุ่น มาใช้เป็นต้นแบบในระบบ การศึกษาของประเทศไทย เพื่อเป็นจุดขายของโรงเรียนหรือสถานศึกษา ดึงดูดความสนใจจากคนรุ่นใหม่ให้เข้า มาสมัครเรียนมากขึ้น จึงทำให้เกิดประเด็นข้อสงสัยว่า เหตุใดโรงเรียนหรือสถานศึกษาเหล่านั้นไม่เอา วัฒนธรรมเครื่องแต่งกายผ้าพื้นเมืองของประเทศไทยมาเป็นต้นแบบ เพื่อการอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาที่ดีงาม เป็นทุนเดิมของคนไทย มาปลูกฝังค่านิยมใหม่ ๆ ให้กับนักเรียนไทยมากขึ้น ให้เหมือนกับกระแสของละคร บุพเพสันนิวาส ที่เพิ่งออกอากาศและอำนวยการผลิตอย่างสวยงาม ซึ่งถือเป็นละครอิงประวัติศาสตร์ไทยอีกเรื่องที่ประสบ ความสำเร็จอย่างล้นหลาม ได้รับความสนใจจากคนในสังคมทั้งที่เป็นคนไทยและต่างชาติเป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดค่านิยมไทยในหลากหลายรูปแบบ เช่น เครื่องแต่งกายแบบไทย อาหารไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบ ไทย เป็นต้น ซึ่งถือเป็นตัวอย่างที่ดีและควรสนับสนุนส่งเสริมให้คนไทยหันกลับมาเห็นคุณค่าของรากเหง้าแห่งความ เป็นไทย รวมถึงนำมาปรับใช้ในวิถีชีวิตในยุคปัจจุบันอย่างเหมาะสมสวยงามตามวิถีไทยอย่างลงตัวภูมิปัญญา ท้องถิ่น “ผ้าหม้อห้อม” ของชาวลาวพวนในเขตพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย ก็เป็นอีกหนึ่งภูมิปัญญา ท้องถิ่นไทยที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นมาก เป็นผ้าท้องถิ่นที่มีการคิดค้น พัฒนาอย่างช้านาน และมีการสืบทอด มาจนถึงในยุคสมัยปัจจุบัน เอกลักษณ์ของผ้าหม้อห้อมของเมืองแพร่ ถือเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ชาวไทยทาง ภาคเหนือของประเทศไทยรู้จัก ให้การยอมรับและนิยมสวมใส่กันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเป็น ผ้าฝ้าย ธรรมชาติที่มีความทนทาน เนื้อผ้ามีน้ำหนักเบา สวมใส่ได้อย่างสบายเหมาะสมกับสภาพอากาศของภูมิประเทศ แบบประเทศไทย สวมใส่แล้วไม่ทำให้เกิดความรู้สึกร้อนจนเกินไป รวมถึงกระบวนการผลิตของการใช้สีย้อม จากธรรมชาติของต้นห้อม ซึ่งให้สีน้ำเงินเข้ม ทำให้ไม่เกิดการตกสีก่อนได้ง่ายในการดำเนินชีวิตปกติในแต่ละวัน ของคนในชุมชนที่ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร สีไม่ตก ไม่ซีดจาง ยั่งยืนยิ่งสวยและทรงคุณค่า ประกอบกับการตัดเย็บที่เรียบง่าย ไม่สลับซับซ้อนจนเกินไปในกระบวนการผลิตเป็นเครื่องแต่งกาย จึงทำให้ ราคาไม่แพงจนเกินความสามารถที่จะหาซื้อได้ เหมาะสมกับคนทุกเพศทุกวัย สามารถใส่ได้ในหลากหลาย โอกาส เช่น งานบุญ งานปีใหม่ ประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น จึงทำให้ผ้าหม้อห้อมของชาวเมืองแพร่กลายเป็น ภูมิปัญญาที่ได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงมากที่สุดของประเทศไทย ปัจจุบันผ้าหม้อห้อมเมืองแพร่ กำลังถูก คุกคามจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อการผลิตสำหรับระบบการค้าของนายทุนสมัยใหม่ ที่จะคำนึง เพียงแค่ผลกำไรของตนเองเป็นที่ตั้งโดยไม่ได้คำนึงถึงคุณค่าของภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่ได้สืบทอดมาอย่าง ช้านาน ดังที่อุมาพร การรุ่ง (2559, หน้า 7) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันผ้าหม้อห้อมได้เกิดการเปลี่ยนแปลง ด้วยการ เลียนแบบวัตถุดิบและกรรมวิธีอื่นที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิมของการผลิตผ้าหม้อห้อมของชาวเมืองแพร่ ที่ทำให้อัต ลักษณ์ความเป็นหม้อห้อมแต่ดั้งเดิมของภูมิปัญญาเมืองแพร่ถูกทำลายไป ตั้งแต่กระบวนการผลิตที่เป็นกรรมวิธี การย้อมสีจากหม้อห้อมแบบโบราณ ส่งผลให้คุณภาพของผ้าหม้อห้อมที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นแต่โบราณเริ่มมี การเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่เกิดจาก ผ้าหม้อห้อมจึงถูกลดสถานะเป็นสินค้าราคาถูก

มากกว่าการยกระดับให้เป็นสิ่งทอพื้นเมืองที่ควรค่าแก่นุรักษ์สืบทอดอย่างทรงคุณค่าไปสู่ลูกหลานคนรุ่นใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับที่รุ่ง รัตนพงศ์ (2559, หน้า 11) ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า ในภูมิปัญญาท้องถิ่นของผ้าหม้อห้อมในอดีต ชาวบ้านในแต่ละชุมชนของเมืองแพร่สามารถผลิตวัตถุดิบในการย้อมสีห้อมได้เอง ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการปลูกฝ้ายเพื่อนำมาทอเป็นผืนผ้า การนำไปผ่านกระบวนการขึ้นตอนทำสีจากต้นห้อม ภูมิปัญญาการผสมส่วนผสมสำคัญ ๆ ในการก่อหม้อห้อม ที่เป็นต้นกำเนิดของคำว่า หม้อห้อม ก็เริ่มสูญสลาย ซึ่งเดิมความหมายของผ้าหม้อห้อม นั่นก็คือ การย้อมผ้าจากหม้อมีส่วนผสมของห้อม จนทำให้คำว่า ผ้าหม้อห้อม กลายเป็นคำติดปากและมีอัตลักษณ์พิเศษจากกระบวนการผลิต ให้เป็นที่รู้จักมาจนถึงสมัยปัจจุบัน แต่ด้วยการขาดความรู้ความเข้าใจ ที่ไม่สามารถพัฒนากระบวนการผลิตให้ได้ผลดีและรักษาคุณค่าเดิมของภูมิปัญญาหม้อห้อมแต่เดิมไว้ ทำให้การผลิตสามารถทำได้น้อย ไม่คุ้มกับต้นทุนและเวลา จึงส่งผลทำให้ผู้ผลิตหม้อห้อมในยุคปัจจุบัน จึงหันไปใช้เส้นใยสังเคราะห์รวมถึงสีสังเคราะห์จากกระบวนการทางเคมีมากขึ้น เชื่อมโยงไปถึงกรรมวิธีการผลิตสืบเนื่อง เช่น การปั่นฝ้าย และการเตรียมการย้อมสีจาก ต้นห้อม ซึ่งเป็นกรรมวิธีพื้นบ้านที่กำลังสูญหายไป ตลอดจนลวดลายของผ้าหม้อห้อมที่ยังไม่มีการพัฒนา จึงทำให้ความนิยมของการสวมใส่ชุดหม้อห้อมของคนชุมชนลดน้อยลงตามไปด้วยการพัฒนารูปแบบของการผลิตชุดจากผ้าหม้อห้อม ถือเป็นอีกวิธีที่กลุ่มของภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดแพร่ มีความพยายามพัฒนารูปแบบให้ทันสมัยและมีความร่วมสมัยมากขึ้น (โสรัจ เขียวแก่น, สัมภาษณ์ 8 เมษายน 2561) โดยสอดคล้องกับขวัญชัย ฉายพันธ์ุ (2560, หน้า 15) ที่ได้กล่าวว่า การพัฒนาลวดลายของผ้าหม้อห้อมในยุคปัจจุบัน ยังไม่เกิดการแพร่หลายมากนัก เพราะส่วนใหญ่กลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับหม้อห้อม ยังขาดประสบการณ์ในการศึกษาความต้องการทางการตลาดจากกลุ่มเป้าหมายโดยตรง และยังไม่ชัดเจน ขาดการสนับสนุนที่เป็นรูปธรรมจากทั้งภาครัฐและหน่วยงานเอกชน จึงทำให้คนรุ่นใหม่ที่เป็นวัยรุ่นและเยาวชน ยังไม่หันมาสนใจสวมใส่ชุดผ้าหม้อห้อมเท่าที่ควร อีกทั้งสมพงศ์ ชูรุ่งโรจน์ (2560, หน้า 14) กล่าวว่า คนในปัจจุบัน เลือกสวมใส่เสื้อผ้าที่ดูทันสมัย มีลวดลายที่แปลกตา สวยงาม ดังนั้นลวดลายที่เกิดขึ้นบนชุดหม้อห้อมในปัจจุบัน จึงยังไม่สามารถตอบโจทย์กับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย หรือผู้บริโภคที่เป็นคนรุ่นใหม่มากนัก ด้วยลวดลายแบบที่เป็นลายไทยโบราณ ใส่แล้วอาจจะดูสูงอายุและดูโบราณ ตามทัศนคติที่มีอยู่เดิมว่า ผ้าไทยใส่แล้วเชย คนรุ่นใหม่จึงไม่ค่อยให้ความสนใจ และยังไม่มีความภูมิใจกับภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าหม้อห้อมมากเท่าที่ควร ซึ่งในอนาคตหากขาดการสนับสนุนในการส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ในลักษณะเชิงปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ผ้าหม้อห้อมของชาวเมืองแพร่แบบดั้งเดิมตามภูมิปัญญาท้องถิ่นอันทรงคุณค่า อาจเกิดการสูญหายไปจากชุมชนและสังคมของชาวเมืองแพร่และประเทศไทยก็สามารถเป็นไปได้จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง ผ้าหม้อห้อมของจังหวัดแพร่ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มากด้วยคุณค่า แต่เนื่องด้วยคนรุ่นใหม่ในยุคปัจจุบันไม่ค่อยให้ความสำคัญเท่าที่ควร ขาดความตระหนัก เห็นคุณค่าในภูมิปัญญาที่มีมาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ สืบทอดมายังยุคสมัยปัจจุบัน และด้วยเหตุผลที่ลวดลายของผ้าหม้อห้อมที่มีอยู่ในยุคปัจจุบัน ยังไม่ตอบโจทย์กับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้บริโภคคนรุ่นใหม่มากนัก ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการทำวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาลวดลายกราฟิกผ้าหม้อห้อมร่วมสมัย” ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาลวดลาย

กราฟิกบนผ้าหม้อห้อมร่วมสมัย และเพื่อเป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง ผ้าหม้อห้อม ให้คนรุ่นใหม่มีความตระหนัก ห่วงแหน และร่วมสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตลาดลายกราฟิกบนผ้าหม้อห้อมร่วมสมัย
2. เพื่อเป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง ผ้าหม้อห้อม ให้คนรุ่นใหม่มีความตระหนัก ห่วงแหน และร่วมสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาตลาดลายกราฟิกผ้าหม้อห้อมร่วมสมัย” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้เบื้องต้น และจากการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลในเขตพื้นที่จังหวัดแพร่ ที่ยังคงมีการผลิตผ้าหม้อห้อมทั้งที่เป็นหม้อห้อมรูปแบบสมัยใหม่ และในรูปแบบโบราณ กรรมวิธีที่เป็นกระบวนการแบบธรรมชาติที่ได้สืบทอดตามที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์จนกลายเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ทรงคุณค่าด้วยความภาคภูมิใจของคนในท้องถิ่นเมืองแพร่มาอย่างช้านาน

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวทางในการพัฒนาตลาดลายกราฟิกผ้าหม้อห้อมร่วมสมัย พบว่า การพัฒนาตลาดบนผ้าหม้อห้อมในยุคปัจจุบันยังมีการพัฒนาได้น้อย เนื่องจากยังใช้รูปแบบการทอลายแบบพื้นฐานดั้งเดิมของการผลิตผ้าหม้อห้อมแบบธรรมชาติ ซึ่งสามารถทำได้จากการย้อมสีเส้นฝ้ายด้วยหม้อห้อมก่อนการนำไปทอลาย ซึ่งการทอลายก็ยังสามารถใช้กรรมวิธีแบบดั้งเดิม ใช้กึ่งทอมีรูปแบบทั่วไปที่เน้นการทอด้วยเส้นฝ้ายในลักษณะของเส้นย่นและเส้นนอน ลวดลายที่ได้จะเป็นลักษณะเป็นลายขัดพื้นฐาน ซึ่งแต่เดิมการผลิตผ้าหม้อห้อมนั้น จะนิยมตัดเย็บแบบง่าย ๆ จากผ้าฝ้ายทอเองจากสตรีในเขตชุมชนพื้นเมืองแพร่ ตามรูปแบบโบราณคือ มีลักษณะเป็นสีน้ำเงินเข้ม เหมาะสำหรับการใส่ทำงานของเกษตรกรซึ่งเป็นอาชีพหลักของชาวแพร่ในยุคสมัยนั้น จนในยุคปัจจุบันก็ยังคงมีการอนุรักษ์รูปแบบการผลิตแบบเดิม ๆ อยู่ การสร้างตลาดก็ยังเป็นรูปแบบเดิมที่ยังคงสวยงามแต่อาจจะไม่ร่วมสมัย เหมาะสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใหญ่ ใส่ในโอกาสสำคัญต่าง ๆ เช่น งานบุญ ประเพณีสงกรานต์ และงานสำคัญต่าง ๆ ของท้องถิ่น เป็นต้น

การผลิตผ้าหม้อห้อมของชาวแพร่แต่เดิม มีรูปแบบที่คงเอกลักษณ์ของการผลิตไว้ ทั้ง ๆ ที่ในยุคปัจจุบันเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้เข้ามามาบทบาทในการผลิตเพื่อเชิงธุรกิจมากขึ้น โดยการผลิตเป็นผ้าหม้อห้อมสำเร็จรูป ย้อมสีสังเคราะห์ เพื่อเพิ่มปริมาณของการผลิตให้ทันต่อการจัดจำหน่าย ซึ่งอาจทำให้ส่งผลกระทบต่อคุณค่าและความเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของหม้อห้อมธรรมชาติให้ลดน้อยลงไปตามกาลเวลาและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป โดยวันดี ชัยโรจน์ (2557, หน้า 31) กล่าวว่า ผ้าหม้อห้อมแต่เดิม เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ถูกคิดค้นขึ้นในเขตพื้นที่หลายจังหวัดของภาคเหนือในประเทศไทย เป็นผ้าพื้นเมืองที่ทอมีมาจากผ้าฝ้าย นำไปผ่านกระบวนการย้อมสีแบบโบราณ ด้วยพืชที่มีชื่อว่า ต้นห้อม ซึ่งให้สีน้ำเงินเข้ม สีกรม หรือเป็นสีน้ำเงินคราม สีดังกล่าวเป็นสีได้จากการสกัดจากใบห้อม ให้สีที่มีลักษณะเป็นธรรมชาติสวยงาม ยิ่งซักยิ่งสวย ไม่ซีดจาง

สีไม่ตก เป็นการผลิตเพื่อสวมใส่ทำการเกษตร จึงมีลักษณะที่เรียบง่าย ไม่มีการออกแบบให้มีความซับซ้อน ไม่มีลวดลาย ซึ่งมีความสอดคล้องกับที่ระพี หวังการุณย์ (2559, หน้า 17) ได้สรุปความหมายของคำว่า “หม้อห้อมไว้” ว่าเป็นผ้าที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นโบราณที่ได้ถูกสืบทอดมาชั่วลูกชั่วหลาน เป็นภูมิปัญญาในเขตพื้นที่ภาคเหนือ มีความหมายมาจากคำ 2 คำ คือคำว่า หม้อ ที่แปลว่าภาชนะสำหรับการใส่น้ำ หรือของเหลว และจากคำว่า ห้อม คือ พืชล้มลุกชนิดหนึ่งในตระกูลของคราม ชาวพื้นเมืองเรียก ต้นห้อม นิยมปลูกไว้ในเขตพื้นที่บ้าน เพื่อนำมาผลิตเป็นน้ำครามสำหรับใช้ย้อมสีผ้าฝ้ายทอมือของสตรีพื้นเมืองในสมัยโบราณ แต่ยังไม่มีการออกแบบลวดลายให้มีความร่วมสมัยมากเท่าที่ควร เน้นผลิตเพื่อเป็นเครื่องแต่งกายภายในครอบครัว แต่ในปัจจุบันมีการผลิตเพื่อการค้ามากขึ้น โดยอาศัยรูปแบบการผลิตรูปแบบโรงงาน

การสร้างสรรค้ลวดลายของผ้าหม้อห้อม สามารถทำได้ยาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับที่ระพี หวังการุณย์ (2559, หน้า 17) ได้กล่าวถึง การออกแบบลวดลายของผ้าหม้อห้อมในปัจจุบันยังไม่ค่อยเป็นที่นิยมมากนัก เพราะภูมิปัญญาของการผลิตผ้าหม้อห้อมส่วนใหญ่ จะเป็นเชิงการค้า จึงสามารถสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบเชิงอุตสาหกรรม เพื่อจะได้ผลิตในปริมาณมากได้ การสร้างสรรค์ลวดลายค่อนข้างทำได้ยาก เพราะพื้นฐานของผ้าหม้อห้อมเป็นผ้าที่มีสีเข้ม การใส่ลวดลายเพิ่มความสวยงาม อาจต้องมีการออกแบบที่ดี มีการผสมผสานวัสดุต่าง ๆ เพิ่มเติม ซึ่งอาจไม่ทันกับระยะเวลาในการส่งขาย ด้วยปัจจุบันด้วยสภาวะของการผลิตที่มีการแข่งขันทางการค้า และเรื่องต้นทุนในการผลิต จึงเริ่มมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ ทั้งที่เป็นกระบวนการในการทอผ้าก็เปลี่ยนมาใช้เป็นผ้าสำเร็จรูปจากโรงงานมากขึ้น เพื่อลดต้นทุนและย่อระยะเวลาในการทอผ้าด้วยที่ทอมือตามรูปแบบโบราณที่ได้สืบทอดกันมา กรรมวิธีในการย้อมสีแบบดั้งเดิมก็เริ่มถูกเปลี่ยนทั้งในส่วนของสีห้อมที่จากเดิมจะต้องเกิดจากการนำใบห้อมมาแช่ไว้ข้ามคืน แล้วนำมาผสมกับน้ำค้างที่มีความเค็มจากซีเถ้าละเอียดและความเป็นกรดจากน้ำมะขามเปียก ผสมรวมกันจนกลายเป็นเนื้อเดียวกัน ต่อด้วยกระบวนการชวกห้อม เพื่อให้อากาศเข้าไปทำปฏิกิริยาทางเคมีจนกลายเป็นน้ำห้อมในหม้อสำหรับการเตรียมย้อมสีโดยสมบูรณ์ ซึ่งจะใช้เวลาและกรรมวิธีที่นาน ทำให้ในยุคปัจจุบันเริ่มมีการนำสารเคมีที่เป็นสีสังเคราะห์มาใช้ทดแทนสีจากห้อมธรรมชาติกันอย่างแพร่หลาย เพราะด้วยความสะดวกสบาย ประหยัดค่าใช้จ่าย ตลอดจนลดเรื่องของระยะเวลาในการผลิตในแต่ละกระบวนการขั้นตอนที่เป็นรูปแบบโบราณที่มีรายละเอียดค่อนข้างมาก ต้นทุนสูง และใช้เวลาในการผลิตเป็นผ้าหม้อห้อมนาน เป็นอุปสรรคในการผลิตเพื่อการค้าที่มีอัตราการแข่งขันที่สูง แต่ด้วยชื่อเสียงเลื่องลือของผ้าหม้อห้อมของเมืองแพร่ ที่เดิมมีอัตลักษณ์เฉพาะตัวจากความเป็นห้อมห้อมรูปแบบการผลิตแบบธรรมชาติ ทำให้เกิดเป็นช่องว่างระหว่างภาคอุตสาหกรรมและภาคภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีจุดมุ่งหมายของการผลิตที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นการเข้าไปศึกษาแนวทางในการพัฒนาลวดลายกราฟิกผ้าหม้อห้อมให้เกิดความร่วมสมัยมากขึ้น ทั้งในส่วนของการคิดค้นลวดลายและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จากรูปแบบของการผลิตแบบดั้งเดิมที่เป็นการทอหลาย และการผลิตรูปแบบอื่น ๆ เพื่อเพิ่มการสร้างสรรค้ลวดลายผ้าหม้อห้อมให้มากขึ้น รวมถึงศึกษาในเรื่องของการคิดค้นลวดลายแบบใหม่ ด้วยวิธีการใหม่ ๆ ที่มีความทันสมัยและร่วมสมัย

สามารถสวมใส่หรือใช้งานได้หลากหลายโอกาสมากขึ้น ตอบโจทย์และตอบสนองกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นวัยรุ่นมากขึ้น

การส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง ผ้าหม้อห้อม ให้คนรุ่นใหม่มีความตระหนัก ห่วงแหน และร่วมสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้วิจัยได้มีการศึกษารวบรวมวรรณกรรมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและเอกชน พบว่า การมีส่วนร่วมยังมีน้อย แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการสนับสนุนให้คนในจังหวัดสวมใส่ผ้าหม้อห้อมหรือใช้ผลิตภัณฑ์จากผ้าหม้อห้อมในช่วงของเทศกาลสำคัญ และสนับสนุนเพียงเชิงธุรกิจโดยเน้นเรื่องของการสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวซื้อผลิตภัณฑ์จากผ้าหม้อห้อมเป็นของขวัญของฝาก เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจของจังหวัด โดย การส่งเสริมจากภาครัฐในการสนับสนุนการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดแพร่ ทั้งในเรื่องของผ้าหม้อห้อมและผ้าพื้นเมืองรูปแบบต่าง ๆ โดยเกล้า รุ่งพันธุ์ (2560: 14) กล่าวว่า การส่งเสริมและสนับสนุนให้คนเมืองแพร่เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมกับการอนุรักษ์ผ้าหม้อห้อมของจังหวัดแพร่ในปัจจุบัน มีการดำเนินการในลักษณะของการใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์ เช่น วิทยุชุมชน ป้ายประกาศหรือบิลบอร์ดขนาดใหญ่ตามสี่แยกไฟแดง ในบางครั้งก็อาจมีการเดินขบวนพาเหรดในการส่งเสริมการอนุรักษ์การสวมใส่ผ้าหม้อห้อมในงานเทศกาลและประเพณีต่าง ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ ประเพณีสงกรานต์เมืองแพร่ และงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชาวเมืองแพร่ ก็จะได้เห็นความสวยงามและคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลาย การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่อง ผ้าหม้อห้อม เป็นสิ่งสำคัญที่จะรักษาภูมิปัญญาอันมีค่าของบรรพบุรุษของชาวแพร่ได้สั่งสมและสืบทอดประสบการณ์มาจนถึงคนรุ่นหลัง ภาครัฐควรมีการสนับสนุนการเรียนรู้โดยการจัดเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สนใจที่เป็นทั้งคนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้และอนุรักษ์อย่างเป็นเรื่องราวที่ชัดเจน (วันดี ชัยโรจน์, 2557, หน้า 45)

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยประยุกต์ (Applied research) โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตลาดลากร้าฟิคบนผ้าหม้อห้อมร่วมสมัย และเพื่อเป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง ผ้าหม้อห้อม ให้คนรุ่นใหม่มีความตระหนัก ห่วงแหน และร่วมสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อไป ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ส่วน คือ แบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาตลาดลากร้าฟิคหม้อห้อมร่วมสมัย โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกค้าผู้บริโภคทั่วไปจำนวน 50 คน และกลุ่มผู้บริโภควัยรุ่นเจนเนอเรชันวาย (Generation Y) ที่มีอายุอยู่ในช่วง 15 – 30 ปี ใช้วิธีการเลือกแบบสุ่ม จำนวน 150 คน และการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ผลิตนักออกแบบผลิตภัณฑ์ และนักออกแบบตลาดลากร้าฟิคผ้าหม้อห้อม ในเขตจังหวัดแพร่ จำนวน 7 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเอง รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ 207 คน

ผลการวิจัย

จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาตลาดลายกราฟิกผ้าหม้อห้อมร่วมสมัย” ในเขตพื้นที่ของจังหวัดแพร่ ด้วยกระบวนการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงภูมิและกลุ่มลูกค้าที่เป็นกลุ่มเป้าหมายทั้งที่เป็นลูกค้าทั่วไปและกลุ่มลูกค้าวัยรุ่นนเจนเนอเรชั่นวาย จึงสามารถสรุปผลวิจัยจากวัตถุประสงค์ในการวิจัย 2 ข้อ ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตลาดลายกราฟิกผ้าหม้อห้อมร่วมสมัย ได้ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์และเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างวิจัย ได้ผลดังนี้ คือ

การออกแบบตลาดลายบนผ้าหม้อห้อมเพื่อให้เกิดความร่วมมือในยุคปัจจุบัน และเป็นที่น่าสนใจของคนรุ่นใหม่ที่เป็นวัยรุ่น ตามรูปแบบกรรมวิธีของการทอที่นั้นอาจจะทำได้ยาก โดยวิชญ์ จันทรรธา (สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2561) ได้กล่าวว่า หากจะออกแบบเป็นตลาดที่มีความร่วมสมัย เป็นลายกราฟิกที่ทันสมัย ดึงดูดความสนใจจากวัยรุ่น อาจจะต้องมีกรรมวิธีสร้างสรรค์ตลาดที่แตกต่างจากรูปแบบเดิม เช่น การปักลวดลายจากเส้นไหมที่ผ่านการย้อมสีหม้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก็ถือว่ายังคงเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นแต่ดั้งเดิม แต่นำมาปรับกระบวนการในการสร้างลวดลายจากการปักทดแทนการทอที่อาจจะมีความสลับซับซ้อนในการวางเส้นไหมแบบเดิม ซึ่งสามารถลดต้นทุนในการผลิตและประหยัดระยะเวลาในการสร้างสรรค์ผลงานได้มาก อีกทั้งยังสร้างอัตลักษณ์พิเศษจากการปักลายที่สามารถดึงดูดความสนใจจากวัยรุ่น ว่าด้วยลวดลายกราฟิกที่เกิดขึ้นนอกจากจะมีความร่วมสมัยและสวยงามแล้ว ยังเป็นลวดลายที่มีเพียงหนึ่งเดียวในประเทศหรือในโลกก็ว่าได้ การปักลาย เป็นกรรมวิธีในการพัฒนาผ้าหม้อห้อมที่มีอยู่เดิมด้วยความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นผ้าหม้อห้อมเป็นผ้าพื้นสีน้ำเงินเข้ม สามารถใช้ภูมิปัญญาของช่างปักที่มีฝีมือชำนาญการในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดเป็นลวดลายที่เหมาะสมกับผ้าหม้อห้อม ทำให้เกิดการเพิ่มมูลค่าทั้งทางราคาและมูลค่าทางจิตใจได้อีกด้วย

นอกเหนือจากกระบวนการปักลายแล้ว การออกแบบลวดลายกราฟิกบนผ้าหม้อห้อมให้เกิดความร่วมมือของภูมิปัญญาท้องถิ่น ยังสามารถทำได้ด้วยกระบวนการปะชิ้นผ้าหม้อห้อมที่ตัดเป็นลวดลายเข้ากับโครงเสื้อผ้าฝ้าย ถือเป็นารออกแบบตกแต่งผ้าหม้อห้อมให้เกิดความร่วมมือได้เป็นอย่างดี เพราะช่างฝีมือหรือนักออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าหม้อห้อมได้คิดสร้างสรรค์ด้วยการริเริ่มสร้างสรรค์จากแนวความคิดจากสมองแต่ละบุคคล ซึ่งความคิดสร้างสรรค์นี้ถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของช่างฝีมือหรือนักออกแบบแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไป ตามยุคสมัย กาลเวลา และสังคมวัฒนธรรมที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุด การคิดค้นลวดลายผ้าหม้อห้อมจากวิธีการตัดผ้าปะชิ้นผ้าหม้อห้อมเดิมแต่นี้ ทำให้เกิดเป็นงานจิตรศิลป์ที่มีความทันสมัยในรูปแบบต่าง ๆ ตามแนวคิดของช่างฝีมือแต่ละคนที่มีความถนัดและแนวคิดแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น กฤษณะ วัลลภาชัย (สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2561) ได้กล่าวไว้ในบทสัมภาษณ์หนึ่ง จากประสบการณ์ของการสร้างสรรค์ลวดลายตกแต่งเครื่องแต่งกายจากผ้าหม้อห้อม เพื่อให้เกิดความร่วมมือ สามารถทำได้ด้วยกระบวนการทางการออกแบบแฟชั่นที่หลากหลาย อันได้แก่ การจับจีบลวดลายจากผ้าหม้อห้อมลวดลายเล็ก ๆ ลงไปประดับตกแต่งลงบนชุดหม้อห้อมที่เป็นโครงเสื้อ โดยเลือกใช้โทนสีของผ้าที่ไล่โทนสีของผ้าหม้อห้อมจากสีหม้อมที่มีความเข้มระดับฟ้าอ่อน ฟ้า น้ำเงิน น้ำเงินเข้ม ไล่ระดับกันไป เพื่อเพิ่ม

ความหลากหลายในการออกแบบลวดลาย ไม่ให้เกิดความซ้ำซากจำเจ เพิ่มการจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะ โดยเน้นหลักการออกแบบเรื่องเอกภาพ ความสมดุล ไล่เรียงขนาดและสัดส่วนของชิ้นผ้าหม้อห้อมในตำแหน่งที่สวยงามเหมาะสม ก็จะเกิดเป็นผลิตภัณฑ์จากผ้าหม้อห้อมที่มีความทันสมัยขึ้น มีความร่วมสมัยมากขึ้น ตอบโจทย์กับกลุ่มวัยรุ่นคนรุ่นใหม่ให้หันมาสนใจใส่เสื้อผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเต็มภาคภูมิ สามารถลบบภาพหรือทัศนคติเดิม ๆ ที่ว่า หากใส่ผ้าไทยหรือผ้าพื้นเมืองที่เกิดจากภูมิปัญญาบรรพบุรุษแล้วเซย ดูแก่ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดใหม่ และเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าหม้อห้อม ให้คงอยู่กับท้องถิ่น รวมถึงเป็นการสนับสนุนเศรษฐกิจของชุมชน การสร้างรายได้ให้เกิดขึ้น จากการอยู่อย่างพอเพียง ตามพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามมินทราธิราช บรมนาถบพิตร ในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่ทรงสอนเสมอว่าให้อยู่อย่างพอเพียง ในภูมิปัญญาของตนเอง อย่างมีความสุข และเต็มภาคภูมิที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย

การผสมผสานวัสดุจากโลหะและวัสดุธรรมชาติก็เป็นอีกหนึ่งกระบวนการในการออกแบบลวดลายประดับตกแต่งผ้าหม้อห้อมให้เกิดความทันสมัยและมีความร่วมสมัยมากขึ้น โดยการนำวัสดุที่มีในท้องถิ่นมาเป็นวัสดุเสริมให้ผ้าหม้อห้อมมีลวดลายที่ละเอียดประณีตทรงคุณค่าขึ้น ซึ่งสามารถทำได้ด้วยวัสดุที่หลากหลายอันได้แก่ การใช้กระดุมจากกะลามะพร้าว ซึ่งเป็นอีกภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์กระดุมจากวัสดุทรัพยากรที่มีอยู่เดิมในท้องถิ่น มาเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์หม้อห้อมได้อย่างสวยงามลงตัว ด้วยสีของกะลามะพร้าวมีลักษณะเป็นสีน้ำตาล จึงทำให้เกิดความสวยงามกลมกลืนกับสีน้ำเงินของผ้าหม้อห้อม เป็นคู่สีที่มีความสวยงามด้วยความเป็นวัสดุที่เกิดจากธรรมชาติเหมือนกัน จึงทำให้ผ้าหม้อห้อมที่ถูกประดับตกแต่งลวดลายจากกระดุมกะลามะพร้าวกลายเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ที่ควรค่าแก่การสืบทอดสืบทอดโดยโลรัช เขียวแก่น (สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2561) ได้กล่าวเพิ่มอีกว่า การนำวัสดุโลหะที่เป็นการสลักฉลุลายไทยประยุกต์ ตามรูปแบบของพื้นถิ่นของเมืองเหนือ ซึ่งเป็นเครื่องเงินที่มีชื่อเสียงของภูมิภาคมาใช้ประดับตกแต่งร่วมกับผ้าหม้อห้อม ก็เป็นอีกหนึ่งลักษณะของการพัฒนาลวดลายผ้าหม้อห้อมร่วมสมัยที่สามารถทำได้จริงในลักษณะของรูปธรรมที่วัยรุ่นให้ความสนใจ เพราะลักษณะของการออกแบบจัดวาง จะเน้นการจัดวางที่เรียบง่ายบนพื้นผ้าหม้อห้อม ในตำแหน่งที่เหมาะสม สวยงาม เกิดเป็นผลิตภัณฑ์จากผ้าหม้อห้อมอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความทันสมัย ตอบโจทย์กับทุกโอกาสการใช้งานของคนในยุคปัจจุบัน ที่ใช้สวมใส่ ใช้สอยในโอกาสที่มากกว่าการเข้าร่วมงานประเพณีท้องถิ่นในวันสำคัญต่าง ๆ ได้อีกด้วย

ความร่วมมือโดยความหมายแท้จริงแล้ว คือ การนำสิ่งที่มีอยู่แล้ว มาปรับใช้โดยผ่านกระบวนการที่เป็นกระบวนการตามยุคตามสมัย เช่น การใช้วัสดุที่มีอยู่ในยุคสมัย ท้องถิ่นนั้น ๆ มาออกแบบให้เข้ากันกลมกลืนกันอย่างเหมาะสม วิษณุ จันทรทรา (สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2561) กล่าวว่า การผลิตผ้าหม้อห้อมให้มีความร่วมสมัยนั้น นักออกแบบจะต้องมีความรู้พื้นฐานการออกแบบที่ดี มีความรู้เรื่องวัสดุและกรรมวิธีขั้นตอนในการผลิตผ้าหม้อห้อมเป็นอย่างดี อีกทั้งนักออกแบบที่ดี จะต้องรู้จักการสังเกตถึงกระแสนิยมในปัจจุบัน วิวัฒนาการทางการตลาดและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในสังคม เพื่อให้สามารถออกแบบได้เหมาะสมกับโอกาสและวาระของการสวมใส่ผ้าหม้อห้อม เช่น ประเพณีสงกรานต์ วันขึ้นปีใหม่เมืองของชาวแพร่ หรือ

โอกาสพิเศษสำคัญ ๆ ดังนั้นการออกแบบลวดลายผ้าหม้อห้อมก็เช่นเดียวกัน จะต้องออกแบบให้ใช้ได้มีโอกาสที่หลากหลาย เหมาะกับวัยของกลุ่มเป้าหมายในแต่ละช่วงวัย กลุ่มลูกค้าหลายคนที่เข้ามาติดต่อให้ออกแบบชุดจากผ้าหม้อห้อมให้ ส่วนใหญ่แล้วจะต้องการความเรียบง่าย รายละเอียดไม่วิจิตรหรือเป็นลายไทยรูปแบบโบราณจนเกินไป เน้นเสื้อผ้าหม้อห้อมที่มีลักษณะความเป็นงานฝีมือ นำเอาวัสดุที่มีในท้องถิ่นมาประดับด้วยการประยุกต์ใช้ร่วมกับผ้าหม้อห้อมท้องถิ่นอย่างเรียบง่าย สามารถใช้ได้หลากหลายโอกาส ทั้งงานที่เป็นทางการและกึ่งทางการได้ การออกแบบลวดลายบนผ้าหม้อห้อม ก็ต้องคำนึงถึงรูปร่างรูปทรงของผลิตภัณฑ์จากผ้าหม้อห้อมแต่ละประเภทด้วย เพราะลวดลายที่มีความทันสมัยและร่วมสมัยจริง ๆ แล้วนั้น จะต้องเรียบง่าย ดูดี และมีสไตล์ของความเป็นเอกลักษณ์ของผ้าหม้อห้อมแบบดั้งเดิมผสมกับความร่วมสมัยของยุคสมัยนั้น ๆ ด้วย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมในยุคปัจจุบัน กำลังถูกคุกคามจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ที่มีการพัฒนาที่ไม่เคยหยุดนิ่ง จึงทำให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของหม้อห้อมตามรูปแบบเดิม ๆ ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นแต่เดิม คนรุ่นใหม่หรือผู้ผลิตรายใหม่ ๆ จึงควรทำความเข้าใจและตระหนักถึงการเลือกใช้วัสดุและกรรมวิธีที่เหมาะสมและยังคงเป็นการอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาให้คงอยู่ให้ได้มากที่สุด

ผลการวิจัยที่เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกค้าทั่วไปและกลุ่มลูกค้าที่เป็นวัยรุ่นรุ่นเจนเนอเรชั่นวาย ในเรื่องความต้องการลวดลายกราฟิกผ้าหม้อห้อมร่วมสมัย ซึ่งได้ผลการวิจัยดังตารางนำเสนอในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการออกแบบลวดลายกราฟิกผ้าหม้อห้อมร่วมสมัย ลวดลายรูปแบบต่าง ๆ

ลำดับที่	ประเภทลวดลาย (N=200)	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1.	ลวดลายแบบธรรมชาติ	3.71	0.90	พึงพอใจมาก
2.	ลวดลายแบบเรขาคณิตพื้นฐานทั่วไป	3.39	1.01	พึงพอใจปานกลาง
3.	ลวดลายแบบเรขาคณิตที่เกิดจากพืช	3.50	0.96	พึงพอใจมาก
4.	ลวดลายแบบเรขาคณิตที่เกิดจากสัตว์ทั่วไป	3.50	0.95	พึงพอใจมาก
5.	ลวดลายแบบเรขาคณิตที่เกิดจากแมลง	3.48	1.03	พึงพอใจปานกลาง
6.	ลวดลายแบบเรขาคณิตจากปรากฏการณ์ธรรมชาติ	3.55	0.97	พึงพอใจปานกลาง
7.	ลวดลายแบบลายไทยพื้นฐาน (ดั้งเดิม)	3.78	0.94	พึงพอใจมาก
8.	ลวดลายแบบลายไทยประยุกต์	3.85	0.93	พึงพอใจมาก
9.	ลวดลายจากศิลปวัฒนธรรม ประเพณีไทย (ภาคเหนือ)	3.65	0.94	พึงพอใจมาก
10.	ลวดลายนามธรรม (Abstract) ที่ให้ความรู้สึกต่าง ๆ	4.18	0.95	พึงพอใจมาก
11.	ลวดลายที่เกิดจากเส้นที่ให้ความรู้สึกต่าง ๆ	3.80	0.95	พึงพอใจมาก

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มลูกค้าที่เป็นผู้บริโภคทั่วไป และกลุ่มผู้บริโภควัยรุ่นเจนเนอเรชั่นวาย (Generation Y) มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการออกแบบลวดลายกราฟิกผ้าหม้อห้อมร่วมสมัย ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในลวดลายแบบนามธรรม (Abstract) ที่ให้ความรู้สึกต่าง ๆ มากที่สุด

โดยเฉลี่ยมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมา คือ ลวดลายแบบไทยประยุกต์ โดยเฉลี่ยมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) และอันดับที่สาม คือ ลวดลายที่เกิดจากเส้นที่ให้ความรู้สึกต่าง ๆ โดยเฉลี่ยมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) ตามลำดับ

จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มลูกค้าที่เป็นผู้บริโภคทั่วไป และกลุ่มผู้บริโภควัยรุ่นเจนเนอเรชั่นวาย (Generation Y) มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการออกแบบลวดลายกราฟิกผ้าหม้อห้อมร่วมสมัย ลวดลายแบบนามธรรมที่ให้ความรู้สึกต่าง ๆ โดยเฉลี่ยมีความพึงพอใจในระดับ พึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มลูกค้าที่เป็นผู้บริโภคมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากมากไปน้อย ดังนี้ คือ ลวดลายแบบนามธรรมที่เกี่ยวกับความเป็นเอกลักษณ์ไทย ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมา คือ ลวดลายแบบนามธรรมที่เกี่ยวกับความภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.28$) และลวดลายแบบนามธรรมที่เกี่ยวกับความสง่างาม สูงส่ง มีค่า ($\bar{X} = 4.26$) ตามลำดับ

อันดับรองลงมา คือ ลวดลายแบบไทยประยุกต์ โดยเฉลี่ยมีความพึงพอใจในระดับ พึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มลูกค้าที่เป็นผู้บริโภคมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากมากไปน้อย ดังนี้ คือ ลวดลายแบบไทยประยุกต์ที่เกิดจากพืช ต้นไม้ เถาวัลย์ ใบไม้ ดอกไม้ พืชพรรณประเภทต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมา คือ ลวดลายแบบไทยประยุกต์ที่เกิดจากสัตว์ เช่น ก้นหอย นก หงส์ ปลา เป็นต้น ($\bar{X} = 3.93$) และลวดลายแบบไทยประยุกต์ที่เกิดจากปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น ฟ้าแลบ ฟ้าร้อง ฝนตก ลวดลายของพื้นดินแตกกระแหง แม่น้ำ เป็นต้น ($\bar{X} = 3.78$) ตามลำดับ

ในอันดับที่สาม คือ ลวดลายที่เกิดจากลักษณะเส้นที่ให้ความรู้สึกต่าง ๆ โดยเฉลี่ยมีความพึงพอใจในระดับ พึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มลูกค้าที่เป็นผู้บริโภคมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากมากไปน้อย ดังนี้ คือ ลวดลายที่มาจากเส้นคดโค้ง ให้ความรู้สึกในด้านความอ่อนช้อยนุ่มนวล ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมา คือ ลวดลายที่มาจากเส้นนอน ให้ความรู้สึกสงบเรียบ ($\bar{X} = 3.90$) และ ลวดลายที่มาจากเส้นตั้งฉาก ให้ความรู้สึกมั่นคง แข็งแรง เด็ดเดี่ยว ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ

ผลการวิจัยที่เกิดขึ้นจากวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง ผ้าหม้อห้อมให้คนรุ่นใหม่มีความตระหนัก ห่วงเห่น และร่วมสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อไป ได้ผลการวิจัยดังนี้

การส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมของจังหวัดแพร่ วิชาญ จันทรทรา (สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2561) ได้กล่าวว่า การทำให้คนในชุมชนเห็นคุณค่าในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง จะต้องสนับสนุนในเรื่องของการเข้ามามีส่วนร่วมในภูมิปัญญาดังกล่าว เช่น การมีวิทยากรจัดบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับผ้าหม้อห้อมให้กับคนในชุมชน การจัดบรรยายเป็นรายวิชาในชั่วโมงของการศึกษาในสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ควรมีการจัดศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น และมีกระบวนการจัดการในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้คนในเขตพื้นที่จังหวัดแพร่ได้รู้จักและเข้ามา

มีบทบาทในการเรียนรู้ร่วมกัน แนวทางในการส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง ผ้าหม้อห้อม ให้คนรุ่นใหม่มีความตระหนัก ห่วงแหน และร่วมสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรมีการจัดบรรยายและสอนการผลิตผ้าหม้อห้อมโดยผู้ทรงความรู้ในเขตพื้นที่ของจังหวัดแพร่ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และยังคงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของผ้าหม้อห้อมของเมืองแพร่รูปแบบดั้งเดิมโดยแท้จริง

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระบบของการศึกษาก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ช่วยให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองแพร่อย่างเช่น เรื่อง ผ้าหม้อห้อม ในจังหวัดแพร่ก็ได้มีการส่งเสริมให้ชาวเมืองแพร่สวมใส่ผ้าหม้อห้อมทุกวันศุกร์ ซึ่งสามารถทำได้เกือบ 100 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งถือว่าได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับที่โสรัจ เขียวแก่น (สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2561) กล่าวว่า การสนับสนุนส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่อง ผ้าหม้อห้อม ควรได้รับการสนับสนุนและช่วยกันจากทุกภาคส่วน เพราะปัจจุบันผ้าหม้อห้อมของเมืองแพร่ในรูปแบบธรรมชาติกำลังถูกคุกคามจากการแข่งขันทางการค้าและระบบการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรม จึงควรมีการจัดรูปแบบของการให้ความรู้กับคนในชุมชนหรือวัยรุ่นคนรุ่นใหม่ในลักษณะที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่น การจัดอบรม การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หรือจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ที่เกี่ยวเฉพาะเจาะจงกับเรื่องของผ้าหม้อห้อมมากขึ้น

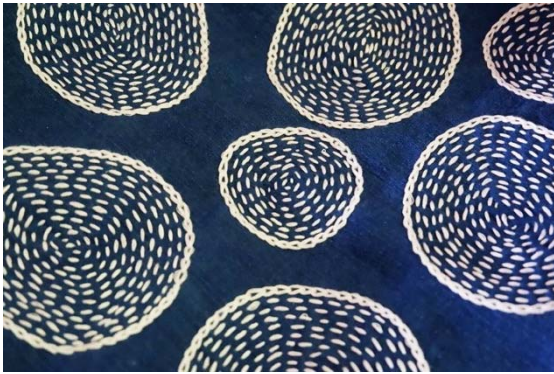
อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย 2 ข้อ โดยเกิดเป็นแนวทางในการพัฒนาตลาดลายกราฟิกผ้าหม้อห้อมร่วมสมัย ซึ่งผู้วิจัยยกมานำเสนอในลักษณะของตลาดลายกราฟิกผ้าหม้อห้อมร่วมสมัย 3 อันดับแรก ดังนี้ คือ กลุ่มลูกค้าที่เป็นผู้บริโภครวมไป และกลุ่มวัยรุ่นเจนเนอเรชั่นวาย มีความพึงพอใจเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาตลาดลายกราฟิกผ้าหม้อห้อมร่วมสมัย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อตลาดลายแบบนามธรรม (Abstract) ที่ให้ความรู้สึกต่าง ๆ ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน ชอบการเลือกใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีความร่วมสมัยมากขึ้น โดยที่ไม่ยึดติดกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือนำไปใช้ประโยชน์กับสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับวารินทร์ รักษ์วงศ์ (2559, หน้า 17) ได้กล่าวถึง พฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ในยุคปัจจุบันไว้ว่า เป็นผู้ที่มีความคิดอิสระในการใช้ชีวิต และมักจะคำนึงถึงความถูกต้องและตรงกับความต้องการของตนเองเป็นหลัก โดย สอดคล้องกับพงศกร ชูชาติ (2560, หน้า 23) ที่กล่าวว่า ผู้บริโภคยุคปัจจุบัน หรือในยุค 4.0 มักจะเลือกซื้อสินค้าที่มีความเหมาะสมกับตัวเองที่สุด หากไม่ถูกใจ หรือชอบมากที่สุดก็ไม่ซื้อหรือเลือกใช้สินค้าหรือบริการนั้น ชอบการใช้เทคโนโลยีหาข้อมูล เพื่อการเปรียบเทียบทั้งในเรื่องของคุณภาพ ราคา และความคุ้มค่าต่อการใช้จ่าย ชอบความสะดวกสบายและรวดเร็ว ซื้อสินค้าที่ไหนก็ได้ ไม่ยึดติดกับแบรนด์ มีความรู้เรื่องสินค้าดี รู้จักค้นหาข้อมูล เชื้อโซเซียลมากกว่าโฆษณาประชาสัมพันธ์ กลยุทธ์การตลาดต้องเป็นแบบ Sophisticated Customer Marketing ที่สินค้า บริการ หรือธุรกิจจะกลายเป็นผู้ถูกเลือกมากกว่าเป็นผู้เสนอขายอย่างเดียวนั้น จะต้องสื่อสารและใช้ช่องทางจำหน่ายที่มีความหลากหลาย และจะต้องรู้จักการใช้เทคโนโลยีที่เข้าถึงผู้บริโภคอย่าง

ได้เปรียบ อันดับรองลงมา กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริโภครู้จักความพึงพอใจต่อลวดลายแบบไทยประยุกต์ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ภายใต้จิตสำนึกของความเป็นคนไทย ย่อมมีความภาคภูมิใจในแผ่นดินเกิดและเชื้อชาติไทย ดังนั้นความพึงพอใจที่มีต่อลายไทยที่เป็นเอกลักษณ์ความเป็นไทย ก็สามารถนำมาประยุกต์เป็นลายไทยประยุกต์เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย หรือมีความร่วมสมัยต่อการนำไปใช้ประโยชน์ได้กว้างและเหมาะสมกับกิจกรรมประจำวันได้มากกว่าการเป็นลายไทยแบบดั้งเดิม ซึ่งสอดคล้องกับบทกวี วรงค์สกุลรักษ์ (2559, หน้า 23) กล่าวว่า ภูมิปัญญาไทย หรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคน ผ่านกระบวนการทางการศึกษา ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การลงมือปฏิบัติ หรือ การเลียนแบบ เป็นต้น โดยผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ จนเกิดเป็นลักษณะของปัญญา ตกลงออกมาเป็นความรู้ที่ประกอบหลอมรวมกัน ซึ่งอาจมาจากหลากหลายสาขาวิชาความรู้ หรือเป็นความรู้เฉพาะเรื่องก็เป็นได้ อาจสามารถกล่าวได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น ถือเป็นพื้นฐานของความรู้สมัยใหม่ที่มีส่วนช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การบริการจัดการ ตลอดจนการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ทั้งนี้ก็จะยึดเอาสิ่งที่เป็นต้นแบบที่มีคุณค่าในชุมชน มาเป็นรากฐานเพื่อการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ รอบตัวให้ดีขึ้น ภายใต้ความภาคภูมิใจของรากเหง้าของตนเอง

อันดับที่สาม กลุ่มลูกค้าที่เป็นผู้บริโภคทั่วไปและกลุ่มผู้บริโภควัยรุ่นเจนเนอเรชันวาย มีความพึงพอใจมีความพึงพอใจต่อลวดลายที่เกิดจากเส้นที่ให้ความรู้สึกต่าง ๆ ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันผู้บริโภคส่วนใหญ่ไม่ชอบอะไรที่มีความซับซ้อน ชอบสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีความเรียบง่าย ถ่ายทอดความรู้สึกผ่านลายเส้นง่าย ๆ ที่บ่งบอกถึงอารมณ์และความรู้สึก ณ ขณะนั้น ซึ่งสอดคล้องกับที่กิตติชัย หวังวัฒนาพันธุ์ (2560, หน้า 12) กล่าวว่า การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ดี ในยุคปัจจุบันจะต้องออกแบบให้มีความเรียบง่าย เน้นถ่ายทอดความรู้สึกผ่านลายเส้นที่แสดงถึงความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ และตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน เพราะเส้นแต่ละรูปแบบมีลักษณะในการแสดงความรู้สึกที่แตกต่างกัน ย่อมจะสื่อสารความรู้สึกให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบแตกต่างกันออกไปด้วย ดังนั้นนักออกแบบจะต้องมีการศึกษากลุ่มเป้าหมายหรือลูกค้าของสินค้าและบริการของตนเองให้ดี เพื่อจะได้สร้างสรรค์ผลงานให้ตรงกับความต้องการของลูกค้าให้ได้มากที่สุด ดังนั้นเมื่อกลุ่มผู้บริโภครุ่นใหม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาลวดลายกราฟิก หม้อห้อมร่วมสมัยมากขึ้น จากการแสดงถึงแนวความคิดและความพึงพอใจต่อลวดลายที่ตนเองต้องการเพื่อนำไปใช้พัฒนาเป็นลวดลายจริงของผ้าหม้อห้อม ผนวกกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการร่วมมือจากทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังก็จะทำให้ผู้บริโภครุ่นใหม่หันมาสนใจสวมใส่ผ้าหม้อห้อม หรือเลือกใช้ผลิตภัณฑ์จากผ้าหม้อห้อมร่วมสมัยอย่างภาคภูมิใจมากขึ้น รวมถึงเกิดความตระหนัก ห่วงเหิน และร่วมสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง ผ้าหม้อห้อม ที่ทรงคุณค่านี้ ให้คงอยู่กับชาวเมืองแพร่และประเทศไทยต่อไปอีกยาวนาน ซึ่งตอบโจทย์กับวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง ผ้าหม้อห้อม ให้คนรุ่นใหม่มีความตระหนัก ห่วงเหิน และร่วมสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อไป

ตัวอย่างการออกแบบลวดลายกราฟิกผ้าหม้อห้อมร่วมสมัย

ภาพที่ 1 ลวดลายแบบนามธรรม (Abstract)

ภาพที่ 2 ลวดลายแบบนามธรรม (Abstract)

ภาพที่ 3 ลวดลายแบบไทยประยุกต์

ภาพที่ 4 ลวดลายแบบไทยประยุกต์

ภาพที่ 5 ลวดลายที่เกิดจากเส้นที่ให้ความรู้สึกต่าง ๆ

ภาพที่ 6 ลวดลายที่เกิดจากเส้นที่ให้ความรู้สึกต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) การพัฒนาลวดลายกราฟิกผ้าหม้อห้อมที่ดี ควรมีการศึกษาถึงวัสดุที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับผ้าหม้อห้อม เพื่อให้เกิดความสวยงามสมบูรณ์ ป้องกันการเกิดปัญหาของการสร้างสรรค์ลวดลายบนเนื้อผ้าที่อาจเกิดข้อบกพร่องได้ เช่น ประเภทของสีที่นำมาใช้ทำลวดลาย กรรมวิธีที่เหมาะสม และการยิดเกาะของสี เป็นต้น

2) ควรส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ผลิต นักออกแบบผลิตภัณฑ์ และนักออกแบบ ลวดลาย เพื่อการเรียนรู้ถึงข้อจำกัด และแนวทางในการนำลวดลายที่ได้ ไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดเป็นผลงานจริง ในอนาคต

3) ควรจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน ในการบรรยายเพื่อทำความเข้าใจให้กับ นักออกแบบลวดลายในยุคปัจจุบัน ให้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง หม้อห้อม และนำไปย่ อยุดทำงานออกแบบหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ในแนวทางของการอนุรักษ์ผ้าหม้อห้อมแบบดั้งเดิมไว้ให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าหม้อห้อมให้มีความร่วมสมัยมากขึ้น ทั้งในเรื่องของรูปร่าง รูปทรง วัสดุต่าง ๆ ที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบลวดลายบนผ้าหม้อห้อมได้ มากขึ้น เพื่อการส่งเสริมในการอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาผ้าหม้อห้อมให้คงอยู่กับชุมชน แพร่หลาย ในระดับประเทศและสากลต่อไป

รายการอ้างอิง

- กิตติชัย หวังวัฒนาพันธุ์. (2560). *การออกแบบผลิตภัณฑ์*. กรุงเทพฯ: บิ๊ค พอยส์.
- กฤษณะ วัลลภาชัย. (2561, 8 เมษายน). *นักออกแบบเครื่องแต่งกายผ้าพื้นเมือง จังหวัดแพร่*. สัมภาษณ์.
- เกล้า รุ่งพันธุ์. (2560). *วิวัฒนาการหม้อห้อมไทย*. แพร่: ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาชุมชนเมืองแพร่.
- ขวัญชัย ฉายพันธุ์. (2560). *ภูมิปัญญาท้องถิ่นภาคเหนือ*. กรุงเทพฯ: เค. เอ็ม. พีรินทร์.
- นฤมล วงศ์สกุลรักษ์. (2559). *ภูมิปัญญาไทยท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: อักษรพาณิชย์.
- พงศกร ชูชาติ. (2560). *ไทยแลนด์ 4.0 กับพฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: สารศึกษาการพิมพ์.
- ระพี หวังการุณย์. (2559). *หม้อห้อมร่วมสมัย*. แพร่: รุ่งการพิมพ์.
- รุ่ง รัตนพงศ์. (2559). *หม้อห้อมเวียงโกศัย*. แพร่: วัฒนาพัฒน์.
- วันดี ชัยโรจน์. (2557). *การผลิตหม้อห้อมและกระบวนการย้อมสี*. น่าน: น่านธุรกิจ.
- วารินทร์ รัชชวงศ์. (2559). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: กนกพรินท์ควอลิตี้.
- วินัย ชัยวัฒนา. (2557). *ภูมิปัญญาและการพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: สหมิตรการพิมพ์.
- วิษณุ จันทรทรา. (2561, 8 เมษายน). *ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านผ้าพื้นเมือง จังหวัดแพร่*. สัมภาษณ์.
- วุฒิไกร ผาทอง. (2561, 7 เมษายน). *ผู้ผลิตผ้าหม้อห้อมธรรมชาติ บ้านแก้ววรรณมา จังหวัดแพร่*. สัมภาษณ์.
- ศิริพร รอดตั้ง. (2559). *วัยรุ่นไทยกับกระแสโลกยุค 4.0*. กรุงเทพฯ: สมบูรณ์พับลิชชิง.
- สมพงศ์ ชูรุ่งโรจน์. (2560). *วิวัฒนาการเครื่องแต่งกายไทย*. กรุงเทพฯ: ดี แอนด์ เค พีรินทร์ตั้ง.
- โสรัจ เขียวแก่น. (2561, 8 เมษายน). *ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านผ้าพื้นเมือง จังหวัดแพร่*. สัมภาษณ์.
- อุมาพร การรุ่ง. (2559). *ผ้าพื้นเมืองไทย*. กรุงเทพฯ: สหวิทยาการ ควอลิตี้ แอนด์ เซอร์วิส.